

sammen med Rigsdagen efter en vis Dato at træffe de nødvendige Forholdsregler til Befolkningens Forsyning. Da disse fem Punkter, hvori vi har opstillet vore Krav, maa siges alle at være opfyldte, har Gruppen besluttet at stemme, forleden Dag for Statslaansloven og i Dag for Afviklingsloven.

Der er opnaaet een Ting til: Den høje Regering har set sin Modstanders Styrke, og det ikke at underkende sin Modstanders Styrke er en god Ting, baade naar man skal kæmpe med ham, og naar man skal forhandle med ham.

Jeg har nu paa mit Partis Vegne klarlagt vort Synspunkt. Derefter vil jeg endnu en Gang paa mine egne Vegne, uden at jeg i Forvejen har talt med nogen derom, lige saa lidt som jeg havde talt med nogen derom forleden Dag, gøre en Henstilling til det høje Ting. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) og det ærede Medlem fra Bornholm (Hauge) udtalte begge Haabet om, at der nu kunde komme et Samarbejde i Gang imellem Partiernes, et Samarbejde, som nødvendigøres af de store Opgaver, der ligger for, og jeg vil tilstaa, at jeg deler ganske dette Haab, men maaske er Haabet hos mig ikke saa stærkt, som mit Ønske er. Vi ser i Norge den ene politiske Krise følge efter den anden, og jeg vilde være meget ked af, om Forholdene mellem Partiernes herhjemme skulde føre til tilsvarende Kriser. Jeg beder endnu en Gang de Herrer at huske paa, at naar Hans Majestæt Kongen under Krisen udtalte sit Ønske om et Samlingsministerium eller maaske hellere et Blandingsministerium, var Aarsagen jo den, at Hans Majestæt forudsaa, som vi andre forudsar, de store Opgaver, der vil komme til at ligge for. Selve det slesvigske Spørgsmaal er jo udenrigspolitisk set langt fremme, men naar alt kommer til alt: Løst er det ikke. De Love, der maa knyttes til Slesvigs Tilbagegivelse, bliver umaadelig vanskelige at forme, der vil rejse sig en Række Spørgsmaal og stilles en Række Problemer, som vi kun kan løse i Fællesskab. I social Henseende er Forholdet det, at Arbejderne er vaagnede, om De vil, eller har opstillet Krav om et nyt Forhold mellem dem og deres Arbejdsgivere, om en ny social Standard. Dette kan være godt, forsaavidt der sker en fornuftig og moderat Løsning; men det kan være daarligh, hvis Løsningen bliver for hurtigt og ikke viis. Under Hensyn til disse Forhold staar det for mig saaledes,

at Partiernes er tvungne til at arbejde sammen ikke i Partiaand, men glemmende deres Partistilling. (*Statsministeren* [Zahle]: Partistilling, den er De ikke Talsmand for!). I højere Grad end den ærede Minister! (*Statsministeren* [Zahle]: Paa den styggeste Maadel). Jeg antager, at Hr. Formanden ikke ønsker, at jeg skal svare den højtærede Minister; det er ikke af Mangel paa Evne, at jeg ikke svarer.

Overfor den sociale Uro, gentager jeg, er et Samarbejde nødvendigt. Jeg ønsker derfor, at de Forhandlinger om et Blandingsministerium, der allerede under Krisen har været førte mellem Partiførerne, maa blive fortsat. Tallet der er ikke for mig det afgørende, men det afgørende er, at de Ministre, der sidder, virkelig har et Arbejde, og at de ikke sidder der saa at sige som Spionministre eller Kontrolministre, men som ligeberettigede Administrationschefer og ligeberettigede Medlemmer af Kongens Raad. Den højtærede Regering bør, efter min Opfattelse, nu da der ikke er Krise mere, nu da den ikke længere er under Krisesituationens Tvang, stille sig velvilligt og forstaaende til det Krav, som stilles, ikke af Rigsdagen, men i høj Grad af Befolkningen. Naar det fra socialdemokratisk Side er blevet fremhævet, at det ikke skulde være muligt eller, som en enkelt af Partiet har sagt til mig: Vi tør maaske heller ikke for vore Vælgere, vil jeg dertil sige, at Socialdemokraterne og de Radikale bør gøre deres Vælgere det klart, at disse Vælgere har ganske vist, det indrømmer jeg, en ekstra-parlamentarisk Magt af en vis Styrke — det nytter ikke at nægte det, pludselige Generalstrejker eller, hvad der er endnu værre, de hyppige Syndikalistrejker og Guerillakrige er Magtmidler imod den bestaaende Samfundsordning, som er i høj Grad farlige, men paa den anden Side synes jeg — og her maa jeg maaske tale i sociologiske Udtryk — at Samfundsmagten — husk: Magten — alligevel ikke er hos Arbejderne alene. Jeg sigter ikke blot til, at Borgerstanden, og særlig dens øverste Lag, Kapitalens Mænd, har, hvad der har vist sig, en saadan organisatorisk Formaaen, at naar den saa at sige gør Strejke og ikke vil lede, kommer det hele let i Uorden; men jeg skal særlig henlede Opmærksomheden paa, hvad Erfaringen fra Rusland og Tyskland jo viser, at i det Øjeblik Arbejderne begynder paa en Generalstrejke, som er en Ting, der faktisk nærmer sig til Revolution, har Landbo-